Fiscaal Juridische Actualiteiten

Informatiebulletin over de eigen woning en inkomensvoorzieningen

Nummer 278 – augustus 2026

Inhoud

Fiscaal Juridische Signalen
- Sociale cijfers per 1 juli 2026 1

Vraag van de maand
- Goed doel als erfgenaam van een uitkerende lijfrenterekening 2

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst
- Overzicht 3
- Teruggestorte lijfrentepremie na ontbinding telt mee in box 3 3

Jurisprudentie
- Marktrente uitgangspunt bij berekening afkoopwaarde uitkerende lijfrenten 4
- Waarde economisch verkeer lijfrente relevant voor box 3-heffing 5
- Overzicht recente jurisprudentie 6

Fiscaal Juridische Signalen

Sociale cijfers per 1 juli 2026

Publicatie Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Op 11 juni 2026 (gewijzigd op 14 juli 2026) heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de gewijzigde sociale cijfers per 1 juli 2026 gepubliceerd. Een overzicht van de sociale cijfers zoals die vanaf 1 juli 2026 gelden is onderstaand opgenomen.

N.B. De fiscale cijfers zijn niet gewijzigd per 1 juli 2026.

Algemene ouderdomswet (AOW) bruto		
	Per maand	Vakantietoeslag
Partners	€ 1.139,39	€ 74,85
Partners met max. toeslag	€ 2.278,78	€ 149,70
Alleenstaande	€ 1.662,16	€ 104,78

Algemene nabestaandenwet (Anw) bruto		
	Per maand	Vakantietoeslag
Nabestaandenuitkeringen	€ 1.676,53	€ 127,25
Verzorgingsuitkering	€ 1.082,00	€ 90,89
Wezenuitkering tot 10 jaar	€ 536,49	€ 40,72
Wezenuitkering 10-16 jaar	€ 804,73	€ 61,08
Wezenuitkering 16-21/27 jr.	€ 1.072,98	€ 81,44

Wettelijk minimumloon (vanaf 21 jaar)	
Per uur	€ 14,99

Premiepercentages volks- en werknemersverzekeringen - ONGEWIJZIGD		
	Werkgever	Werknemer
AOW	-	17,90%
Anw	-	0,10%
Wlz	-	9,65%
Werkgeversheffing Zvw	6,1%	-
Zvw-heffing verlaagd	-	4,85%

Maximum dagloon WAO/WIA, WW en ZW	
Per dag	€ 309,91

Maximum premie- en bijdrageloon werknemersverzekeringen en Zvw - ONGEWIJZIGD	
Per jaar	€ 79.409

Vraag van de maand

Goed doel als erfgenaam van een uitkerende lijfrenterekening

Vraag
Ik ben aangewezen als executeur voor de nalatenschap van mijn tante. Zij had een uitkerende lijfrenterekening. In haar testament heeft zij een legaat opgenomen dat inhoudt dat de uitkerende lijfrenterekening toekomt aan een goed doel. Hoe zit het met de (inkomsten)belastingheffing over de uitkeringen of een eventuele afkoopsom?

Antwoord
De lijfrente-uitkeringen zijn ingegaan vóór het overlijden van je tante. Volgens art. 3.126a lid 6 Wet IB 2001 gaat het recht op de nog niet uitgekeerde termijnen over op de erfgenamen, in dit geval een goed doel. De Wet IB 2001 stelt geen nadere eisen aan stelt met betrekking tot de erfgenaam die gerechtigd is tot de resterende lijfrente-uitkeringen. Het is dan ook mogelijk dat de nog niet uitgekeerde lijfrentetermijnen overgaan op een erfgenaam die een niet-natuurlijk persoon is, zoals het goede doel. Dit volgt uit Vraag en Antwoord D.9 van het document *Vragen en antwoorden over lijfrenten* van de Belastingdienst van 6 mei 2021. Over de uitkeringen vindt geen inhouding van loonheffingen plaats en de uitkeringen worden ook niet opgenomen in de loonaangifte of renseignering.

Daarnaast kan een vertegenwoordiger van het goede doel ook besluiten om de uitkeringsrekening te beëindigen en het resterende saldo in één keer uit te keren. Ook deze afkoop blijft volgens het standpunt van de Belastingdienst buiten de loonheffing.

Belang voor de praktijk
Deze uitzondering geldt uitsluitend voor een reeds uitkerende bancaire lijfrente (ons product APU). Voor andere bancaire lijfrenteproducten, zoals een lijfrente-opbouwrekening of een gouden handdrukrekening geldt deze bijzondere behandeling niet. Bij de vererving van deze producten aan een niet-natuurlijk persoon moet dus nog steeds rekening worden gehouden met de reguliere fiscale regels en mogelijke fiscale gevolgen.

In een voorkomend geval is het daarom van belang om eerst vast te stellen of sprake is van een lopende uitkeringsrekening. Alleen in die situatie kan de uitkeringsreeks zonder fiscale sancties worden voortgezet of afgekocht ten gunste van een niet-natuurlijk persoon. Daarmee vormt dit een belangrijke uitzondering op de hoofdregel dat een lijfrente in beginsel aan een natuurlijk persoon moet toekomen.

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst

In deze rubriek maken wij melding van een aantal standpunten dat de Belastingdienst recent heeft gepubliceerd. Onze focus ligt daarbij vooral op de onderwerpen eigen woning, bank- en verzekeringsproducten en pensioen.

Overzicht

Datum	Kennisgroep	Omschrijving	Link
27-8-2026	Verzekeringsprod. en Assurantiebelasting	Verkorten looptijd nabestaandenlijfrente en al verstreken uitkeringsduur	KG:070:2023:11
27-8-2026	Verzekeringsprod. en Assurantiebelasting	Studiebeurs ontvangen van stichting en uitgekeerd via bedrijf: belast als periodieke uitkering	KG:070:2023:13
27-8-2026	Verzekeringsprod. en Assurantiebelasting	Looptijd levenslange nabestaandenlijfrente van de partner wijzigen in een tijdelijke	KG:070:2022:5 Redactionele wijziging
27-8-2026	Verzekeringsprod. en Assurantiebelasting	Betalingsverplichting uitgestelde bruidsschat: geen periodieke onderhoudsverplichting	KG:070:2023:22 Redactionele wijziging
27-8-2026	Verzekeringsprod. en Assurantiebelasting	Lijfrentebedragen door werkgever rechtstreeks betaald aan aanbieder	KG:070:2024:1 Redactionele wijziging
21-8-2026	Verzekeringsprod. en Assurantiebelasting	Afkoopregeling lijfrente bij langdurige arbeidsongeschiktheid	KG:070:2026:3
11-8-2026	IB niet-winst	Box 3 en terugstorting betaalde lijfrentepremies en/of -inleg na opzegging of ontbinding lijfrenteverzekeringen	KG:202:2026:11

Het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen (CAP) van de Belastingdienst heeft in de afgelopen periode het volgende overzicht gepubliceerd.

Datum	Omschrijving	Link
18-8-2026	Overzicht u-rendementen en marktrenten	overzicht

Deze rubriek is aangepast tot en met 27 augustus 2026.

Teruggestorte lijfrentepremie na ontbinding telt mee in box 3

Standpunt Kennisgroep Inkomstenbelasting niet-winst 11 augustus 2026, KG:202:2026:11

De Kennisgroep verduidelijkt hoe een teruggestorte lijfrentepremie moet worden behandeld in box 3 wanneer een lijfrenteverzekering of bancaire lijfrente binnen de wettelijke bedenktijd wordt opgezegd of ontbonden. In dat geval wordt op grond van goedkeurend beleid de premiestorting geacht nooit te hebben plaatsgevonden. Wanneer de premie vóór de peildatum van box 3 is betaald en pas ná de peildatum wordt teruggestort, moet het teruggestorte bedrag toch in de rendementsgrondslag worden opgenomen. Dit geldt zowel onder de Wet rechtsherstel box 3 als onder het huidige box 3-regime vanaf 2023.

Belang voor de praktijk
Voor adviseurs is van belang dat een teruggestorte lijfrentepremie na opzegging of ontbinding van de overeenkomst niet leidt tot een lagere box 3-grondslag op de peildatum. De Belastingdienst corrigeert dit door het terug te ontvangen bedrag alsnog als overige bezitting in aanmerking te nemen.

Voorbeeld
Een belastingplichtige opent op 30 december 2026 een lijfrenterekening en stort € 10.000. Op 1 januari 2027 zou dit bedrag normaal gesproken niet meer tot zijn box 3-vermogen behoren, omdat het in een lijfrenteproduct zit. Begin januari 2027 maakt hij echter gebruik van de contractuele bedenktijd en ontbindt hij de overeenkomst. De bank stort de inleg vervolgens terug. Fiscale gevolgen van deze handeling:

- *Op grond van het goedkeurend beleid wordt de premiestorting geacht niet te hebben plaatsgevonden.*
- *De belastingplichtige mag niet profiteren van een lagere box 3-grondslag op de peildatum.*
- *Het terug te ontvangen bedrag wordt alsnog in box 3 in aanmerking genomen als overige bezitting*

***Let op!** Dit standpunt ziet uitsluitend op de opzegging of ontbinding van een lijfrenteovereenkomst binnen de bedenktijd. Het betreft dus niet de situatie van een fiscaal geruisloze terugstorting van een foutieve of te hoge premie/inleg. De eerdere mogelijkheid voor dergelijke fiscaal geruisloze terugstortingen is per 31 maart 2026 vervallen.*

Dat is naar onze mening ongelukkig. Juist in de praktijk doen zich situaties voor waarin een premie of inleg aantoonbaar bij vergissing, te hoog of ten onrechte is betaald. Zonder mogelijkheid tot fiscaal geruisloze correctie kan een relatief eenvoudige fout leiden tot onevenredig zware fiscale gevolgen, zoals belastingheffing en revisierente. Dat wringt vooral wanneer geen sprake is van fiscaal misbruik, maar van een herstelbare vergissing. Het vervallen van de fiscaal geruisloze terugstortingsmogelijkheid laat daardoor weinig ruimte voor maatwerk in schrijnende gevallen. Een regeling die bedoeld is om de fiscale begrenzing van lijfrenten te bewaken, zou niet moeten uitwerken als een disproportionele sanctie voor burgers die te goeder trouw hebben gehandeld. Het verdient daarom aanbeveling dat de wetgever of beleidsmakers opnieuw voorzien in een beperkte, goed afgebakende mogelijkheid tot fiscaal geruisloze terugstorting. Daarbij kan worden gedacht aan een herstelmogelijkheid binnen een redelijke termijn, met duidelijke voorwaarden en waarborgen tegen misbruik. Zo wordt voorkomen dat belastingplichtigen worden geconfronteerd met fiscale gevolgen die niet in verhouding staan tot de gemaakte fout.

Jurisprudentie

Marktrente uitgangspunt bij berekening afkoopwaarde uitkerende lijfrenten

Hof Den Bosch oordeelt dat de marktrente bij afkoop het uitgangspunt is bij de berekening van de afkoopwaarde van reeds uitkerende lijfrenten. Voor nog niet uitkerende lijfrenten is dat de balanswaarde van de lijfrenteverplichting.

Hof Den Bosch 10 juni 2026, ECLI:NL:GHSHE:2026:1526

Een BV heeft drie lijfrenteverplichtingen jegens haar directeur-grootaandeelhouder. Twee lijfrenten keren al uit. De derde nog niet. De BV koopt de lijfrenteverplichtingen eind 2016 af en berekent de totale afkoopwaarde op € 733.000. De daarbij gehanteerde rekenrente bedraagt 0,34%. De afkoop leidt bij de BV tot een fiscaal verrekenbaar verlies. Maar de inspecteur komt tot een andere afkoopwaarde: € 306.115.

Hof 's-Hertogenbosch oordeelt dat het uitgangspunt bij het berekenen van de afkoopwaarde van de uitkerende lijfrenten de marktrente op het moment van afkoop is. Dat komt neer op € 537.525. Alleen voor de nog niet uitkerende lijfrente volgt het hof de inspecteur. De afkoopwaarde kan niet hoger zijn dan het bedrag waarop deze lijfrenteverplichting per ultimo 2016 op de balans staat. Dat komt neer op een bedrag van € 40.909.

Belang voor de praktijk
De uitspraak is ook relevant voor situaties waarin een lijfrenteverplichting wordt afgestort bij een externe uitvoerder, zoals Nationale-Nederlanden Bank. Het is de verantwoordelijkheid van de BV het juiste bedrag af te storten, Nationale-Nederlanden Bank controleert de juistheid van het berekende bedrag niet. Als er te weinig wordt afgestort, betekent dit dat nog een deel van de verplichting in eigen beheer is achtergebleven.

Afstorting van een in eigen beheer uitgevoerde lijfrente kan bij Nationale-Nederlanden Bank op een rekening Aanvullende Pensioenopbouw (APO) of een rekening Aanvullende Pensioenuitkering (APU).
De mogelijkheid van afstorting op een APO is niet mogelijk als:
1. *de leeftijd van de gerechtigde is de datum 31 december van het vijfde jaar na AOW-ingang reeds voorbij;*
2. *het gaat om een nabestaandenlijfrente;*
3. *de oudedagslijfrente is een stakingslijfrente in de zin van art. 3.129 lid 2 onderdeel a ten tweede Wet IB 2001 (stakingslijfrente bedongen vanwege arbeidsongeschiktheid van de gerechtigde) of art. 3.129 lid 2 onderdeel b ten tweede Wet IB 2001 (stakingslijfrente die verplicht direct na staking ingaat).*

In zijn algemeenheid betekent dit dus dat – behoudens de hiervoor genoemde uitzonderingen – een reeds uitkerende lijfrente in eigen beheer bij afstorting óók kan worden omgezet in een uitgestelde oudedagslijfrente.

Ook een oudedagsverplichting (ODV) in eigen beheer kan worden afgestort op een APO of APU. Er wordt in dat geval altijd omgezet in een (uitgestelde) oudedagslijfrente, nooit in een nabestaandenlijfrente. Ook niet als de ODV-gerechtigde een nabestaande van de directeur-grootaandeelhouder is.

Waarde economisch verkeer lijfrente relevant voor box 3-heffing

Hof Den Haag oordeelt dat de box 3-lijfrenteaanspraken gewaardeerd moeten worden op het bedrag waarvoor een zodanige uitkering bij een derde kan worden aangekocht.

Hof Den Haag 30 juni 2026, ECLI:NL:GHDHA:2026:2196

Een man sluit in 2008 een lijfrenteovereenkomst met een BV. Deze lijfrenteaanspraak valt in box 3. De man is verzekerde. Op grond van de overeenkomst is hij gerechtigd tot een levenslange oudedagslijfrente van € 681.171 per jaar. Echter, de lijfrente gaat pas in na het overlijden van zijn beide ouders. Zijn twee minderjarige dochters hebben vergelijkbare lijfrenteaanspraken bij de BV. Voor het belastingjaar 2016 is de box 3-waardering van de lijfrenteaanspraken in geschil. Zijn beide ouders in dat jaar nog in leven.

De man is van mening dat de waardering van de aanspraken moet plaatsvinden aan de hand van het waarderingsvoorschrift van art. 19 lid 3 Uitvoeringsbesluit IB 2001. Het gaat daarbij om de waardering van een nog niet ingegane levenslange lijfrente. Maar Hof Den Haag oordeelt dat dit artikellid niet van toepassing is omdat niet vaststaat wanneer de lijfrenten ingaan. De ingangsdata zijn immers afhankelijk van het overlijden van de langstlevende ouder/grootouder. Waardering van de aanspraken moet volgens het hof plaatsvinden naar de waarde in het economische verkeer (art. 19 lid 11 Uitvoeringsbesluit IB 2001). Dat is het bedrag waarvoor een zodanige uitkering kan worden aangekocht.

Belang voor de praktijk
Lijfrenteaanspraken in box 3 zullen in de praktijk maar heel weinig voorkomen. De meest bekende box 3-lijfrenteaanspraak is waarschijnlijk de – binnen bepaalde kaders – in box 3 vrijgestelde nettolijfrente (art. 5.16 Wet IB 2001). In deze zaak gaat het niet om een nettolijfrente, maar om een lijfrenteaanspraak die wel volledig is belast in box 3. Waarom nu precies deze box 3-lijfrenten met de BV zijn overeengekomen, is onduidelijk. De vormgeving, waarbij de ingangsdatum van de drie oudedagslijfrenten afhankelijk is van het overlijden van de langstlevende (groot)ouder, is ook nogal bijzonder én ongebruikelijk.

Overzicht recente jurisprudentie

Onderstaand geven wij een overzicht van recente interessante uitspraken die wij kort weergeven maar niet uitgebreid behandelen.

Pensioenuitkering Internationaal Gerechtshof niet vrijgesteld van Nederlandse belasting

Hof Den Haag 9 april 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:19402

Een voormalig rechter van het Internationaal Gerechtshof (ICJ) stelt dat de pensioenuitkeringen die hij van het ICJ ontvangt zijn vrijgesteld van Nederlandse inkomstenbelasting en premieheffing. Hij baseert zich daarbij op art. 32 van het Statuut van het ICJ.

De rechtbank volgt dit standpunt niet en sluit aan bij een arrest van de Hoge Raad uit 2009 (ECLI:NL:HR:2009:BF7264), waarin al is beslist dat de fiscale vrijstelling uitsluitend ziet op salarissen en vergoedingen tijdens de uitoefening van de functie, en niet op pensioenuitkeringen.

ESA-pensioen deels belast in box 1

Hof Den Haag 28 mei 2026, ECLI:NL:GHDHA:2026:1895

Hof Den Haag oordeelt dat de pensioenregeling van de European Space Agency (ESA) tot 1 januari 1995 niet als een onzuivere pensioenregeling kwalificeert. Daarom zijn de pensioenuitkeringen die betrekking hebben op vóór die datum opgebouwde aanspraken terecht belast in box 1.

Voor het gedeelte van de pensioenrechten dat via werknemersbijdragen is opgebouwd, moet wel rekening worden gehouden met de waarde van die bijdragen. Het hof bevestigt daarmee grotendeels het standpunt van de Belastingdienst over de fiscale behandeling van ESA-pensioenen over de jaren 2007 tot en met 2016. De uitspraak biedt duidelijkheid over de belastingheffing bij buitenlandse pensioenregelingen met een bijzondere fiscale status.

Nabetaling pensioen belast in jaar van ontvangst

Rechtbank Zeeland-West-Brabant 13 juli 2026, ECLI:NL:RBZWB:2026:6358

Rechtbank Zeeland-West-Brabant heeft geoordeeld dat een nabetaald pensioen terecht tot het belastbare inkomen van 2022 is gerekend. De belastingplichtige stelde dat de betaling betrekking heeft

op eerdere jaren, maar de rechtbank volgt dit standpunt niet en oordeelt dat de nabetaling op grond van de fiscale genietingsregels in 2022 in de heffing moet worden betrokken.

De rechtbank verklaart het beroep ongegrond en bevestigt daarmee de aanslag. De uitspraak benadrukt nogmaals dat voor de inkomstenbelasting in beginsel het moment van ontvangst of het vorderbaar en inbaar worden van de nabetaling bepalend is voor het jaar waarin de inkomsten worden belast, ook wanneer de betaling betrekking heeft op voorgaande jaren.

Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten

De Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten wordt verzorgd door Nationale-Nederlanden Bank en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij.

Redactie
Gerda Lagarde – Ferd Beukers – Riccardo Folkers – Ruben Stam

Wilt u opgenomen worden op de verzendlijst of wenst u de nieuwsbrief niet meer te ontvangen? Stuur dan een e-mail naar fja@nn.nl.

Voor eventuele onjuistheden aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.
Alle afbeeldingen in deze nieuwsbrief zijn met behulp van AI gegenereerd.

© 2026 Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten - Nationale-Nederlanden